

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 23.3.2026

Odpočet doterajšieho fungovania konsolidačných opatrení (2023 – 2025) (RÚZ)

1. Postoj APZD

APZD podporuje návrh RÚZ na predloženie odpočtu fungovania konsolidačných opatrení prijatých v rokoch 2023 až 2025 zo strany vlády.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD dlhodobo upozorňuje na neefektívnosť prijatých konsolidačných opatrení, ktoré prinášajú neistotu a stratu konkurencieschopnosti slovenského podnikateľského prostredia.

- Po troch konsolidačných balíčkoch (spolu v objeme 6,5 mld. eur) možno konštatovať, že Slovensko prijalo rozsiahle opatrenia na ozdravenie verejných financií, ktoré však nie sú dostatočne efektívne vo vzťahu k ozdraveniu verejných financií a priniesli spomalenie ekonomiky.
- Podľa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len „RRZ“) je kľúčovým problémom, že konsolidácia je priebežne oslabovaná najmä novými výdavkovými opatreniami a jej štruktúra je vo významnej miere založená na zvyšovaní daňového zaťaženia práce a ekonomickej činnosti, čo negatívne vplyva na ekonomický rast a prináša jedno z najvyšších daňovo odvodových zaťažení v rámci EÚ pre firmy a zamestnancov. Podľa odhadov RRZ by malo zaťaženie práce do roku 2026 dosiahnuť rekordných 39,2 %.
- Tento prístup vedie k riziku tzv. konsolidačnej pasce, v ktorej vyššie dane tlmia ekonomiku a investovanie, znižujú konkurencieschopnosť podnikateľských subjektov a v neposlednom rade aj príjmy verejných financií. Tieto vyvolávajú potrebu ďalších konsolidačných opatrení. Aj keď balíčky prispievajú k zlepšeniu salda a spomaleniu rastu dlhu, ich čistý efekt je nižší než deklarovaný a zatiaľ nepostačuje na stabilizáciu dlhu na udržateľnej trajektórii.
- Je potrebné uviesť, že **v poslednom treťom konsolidačnom balíku bol podiel opatrení, ktoré majú zásadnejší negatívny dopad na ekonomiku** (zvyšujú zaťaženie práce, znižujú verejné aj firemné investície, konkurencieschopnosť – teda zaťažujú ekonomickú činnosť) podľa kvantifikácie RRZ

vo výške 45 % z celkového vplyvu na saldo verejnej správy, čo predstavuje dopad 780 mil. eur v roku 2026.

- Šetrenie na strane štátu v rámci tretieho balíka sľubuje znižovanie výdavkov verejnej správy vo výške 1,3 miliardy eur, pritom opatrenia vo vzťahu k verejnej správe neobsahujú žiadne vyčíslenia ani vymedzenie konkrétnych opatrení. Uvádza sa len celkový objem vo výške 1,14 mld. eur. Zároveň niektoré prezentované opatrenia predstavujú skôr odloženú spotrebu a nie podstatnejšiu reformu aktivít štátu, na čom by mala byť konsolidácia ako taká postavená.
- V nadväznosti na spoločný list sociálnych partnerov súvisiaci s pretrvávajúcimi výzvami v oblasti verejných financií a vysokou pravdepodobnosťou potreby prijatia ďalšieho balíka konsolidačných opatrení v rokoch 2026 a 2027 z dôvodu nízkej úspešnosti doterajšieho konsolidačného úsilia, si dovoľujeme preto požiadať o
 - **predloženie ex post hodnotenia a odpočtu účinnosti dodnes prijatých konsolidačných opatrení za roky 2023 až 2025**, ktoré umožní zrušenie nefunkčných opatrení a optimalizovanie tých, ktoré sú nastavené nevhodne. Veríme, že komparácia plánovaných cieľov so skutočne dosiahnutými výsledkami môže významne prispieť k vecnému a efektívnemu nastaveniu ďalších opatrení, ako aj k lepšiemu vyhodnoteniu fiškálnych a širších sociálno-ekonomických dopadov.
 - **rešpektovanie sociálneho dialógu a dobrej legislatívnej praxe** pri procese tvorby rozpočtu verejnej správy a pri prijímaní súvisiacich opatrení hospodárskej, daňovej a fiškálnej politiky. Najmä riadne dodržiavanie medzirezortného pripomienkového konania a vytvorenie priestoru v rámci sociálneho dialógu na vecnú a odbornú diskusiu v primeranom časovom predstihu k súvisiacim materiálom.
 - **systematické a včasné zapojenie sociálnych partnerov** do prípravy opatrení, **vrátane riadneho prerokovania na Hospodárskej a sociálnej rade SR**. Včasné sprístupnenie podkladov a dostatočný časový rámec významne prispeje ku kvalite odbornej diskusie i opatrení, k predvídateľnosti týchto opatrení, k ich vyššej akceptácii a v neposlednom rade aj k vyššej úspešnosti a k zníženiu negatívnych ekonomických a spoločenských dopadov predmetných opatrení.
 - **včasné predloženie nasledovných materiálov:**

- i. **východiská konsolidačných opatrení pre rok 2027** (vrátane scenárov vývoja), s uvedením plánovaného objemu konsolidácie a predpokladaného pomeru opatrení na príjmovej a výdavkovej strane, zoznamom zvažovaných konsolidačných opatrení, ich predbežnou kvantifikáciou, spoločne s Výročnou správou o pokroku v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 2024/1263, nie neskôr než 31. marca 2026, tak aby pri rešpektovaní riadneho prerokovania a sociálneho dialógu mohol byť dodržaný termín (30. apríl) určený Slovenskej republike v predmetnom nariadení,
- ii. **paragrafové znenia dotknutých konsolidačných opatrení najneskôr do 31. augusta 2026,**
- iii. **návrh rozpočtu verejnej správy a zákon o štátnom rozpočte** a súvisiace prílohy a materiály najneskôr do 25. septembra 2026.

Spoločným zámerom sociálnych partnerov je v prvom rade podporiť transparentný, predvídateľný a odborne riadený proces prípravy konsolidačných opatrení s dostatočným časovým priestorom a s predpokladom ich prerokovania v riadnom legislatívnom procese.

V tomto úsilí sme pripravení aktívne sa zapojiť do odbornej diskusie a poskytnúť naše kapacity s cieľom prispieť k nastaveniu konsolidačných opatrení tak, aby boli efektívne, predvídateľné a mali primerané sociálno-ekonomické dôsledky.

V nadväznosti na uvedené APZD neustále zdôrazňuje a navrhuje potrebu prijatia takých opatrení, ktoré nebudú oslabovať konkurencieschopnosť slovenských firiem, znížia ich daňovo-odvodové zaťaženie a prostredníctvom systémových reforiem a úspor na strane štátu zabezpečia želaný fiškálno-ekonomický efekt.